

dež. odbor, in skoro enoliko kot šol. odbor. Prihranilo se bo pa nekoliko, ker je sprejet bil tudi Reuterjev predlog, da se zboljšanje plač začneja še le s 1. majem t. l. in ne z novim letom, kakor je Lohninger predlagal. — Učitelji v Gradci imajo po 900 gld.

Sklenjeno je tudi bilo, da se razvrstitev učiteljev v 4 vrste oziroma z Gradcem v 5 vrst, premeniti le zamore po dež. šolskem svetu v porazumljenji z deželnim odborom.

Pri opravih dokladah, o katerih govori člen II. po načrtu šol. odbora, predlaga Reuter v soglasji s potrjenim njegovim I. členom, da se povzamejo tudi nadučitelji četrte plačne vrste, kar tudi obvelja; drugi člen se toraj glasi: „Ravnatelj ali nadučitelj pristojna opravilna doklada, ktera znaša za ravnatelja 200 gld., za nadučitelje pa v Gradci in za one, ki stojé v 1. in 2. plačni vrsti, 100 gld., v šolah 3. in 4. plačne vrste pa 50 gld., ki se kakor letnina prejemajo.

Pri členih III. in IV. obveljajo predlogi šol. odbora, da imajo namreč stalni učitelji na meščanskih šolah po 100 gld. več kakor učitelji ljudskih šol na istem mestu, in da provizorični učitelji dobivajo iz okr. blagajnice nagrade od 60—70% redne učiteljske plače, doklor niso kot redni učitelji potrjeni.

Pri V. členu, ki govori o plači podučiteljev, ki so definitivno vmeščeni, in katerim je šol. odbor odločil bil 70% redne učiteljske plače, je predlagal Remschmidt 80%, kar je po precej dolgi debati obveljalo. Druga 2 odst. govoreča o podučiteljih, ki še niso skušnje napravili, katerim gre nagrade 60% redne učiteljske plače, in da se smejo oni, ki skušnje napravijo, za isto mesto imenovati, brez da se služba razpiše, obveljata po predlogih šol. odbora.

Potrdi se slednjič tudi VI. člen gledé učiteljic, katerim se zboljša plača v isti razmeri kakor učiteljem, ter se jim tudi — možiti dovoli. Wretschko je bil proti temu, pa ni zmagal; tega mu pa gospodičine alj prihodnje gospé učiteljice ne smejo zameriti, ker jim je dobro hotel; če bodo pa srečne gospé, bo tudi Wretschko vesel, ker je „golant“ gospod, le s Slovenci malo grobiansko dela.

Cerkvene zadeve.

Nevarnost in nada.

(Konec.)

Rekli smo, da so nevarnosti, v katerih je sv. cerkev sedanji čas, tudi naše nade. In zakaj?

Vero hočejo ločiti od cerkve, češ, da zamore človek veren biti do Kristusa, brez da za kat. cerkvo porajta. Pa dolgo dolgo se že niso katoličani s toliko ljubeznijo sv. cerkve oklepali, kakor sedaj. Takih čudovitih procesij

še to stoletje nismo videli, kakor lani in letos po Avstriji, po Nemškem, po Francoskem in po Laškem. Na sto in sto tavžent pobožnih kristjanov je romalo od cerkve do cerkve v glasnih prošnjah in molitvah, da bi Bog sv. cerkvi že skoraj dodelil zmago. Sovražniki si niso vedli drugače pomagati, kakor da so vlade podšuntali, naj prepo-vedó procesije, češ, da so zavoljo kolere itd. nevarne! — V Rimu pa je stopil pred sv. Očeta odbor najveljavnejših plemenitašev s prošnjo, naj jim dovolijo obljubo storiti, po kateri se zavežejo, zidati v Rimu velikansko in krasno cerkvo v čast srca Jezusovega, ako usmiljeni Bog sv. cerkvi zopet zmago podeli.

Zakon hočejo ločiti od cerkve. Pa še nikoli nismo vidli, da bi se ravno zakonski moške s toliko vnemo potegovali za sv. cerkvo, kakor den denešuji. Vse povsodi ne kar po mestih, temuž tudi po kmetih se snujejo katoliška bralna in politiška društva, *) v katerih se zbirajo sami moške, da se posvetujejo, kako bi branili svetinje kat. vere in kat. življenja. In prav zakonski moške so, kateri se z močnim glasom ustavljajo vpeljanju civilnega zakona, ki se sklepa brez Boga in cerkve in skruni čast zakonskega stanu pred Bogom in vsemi poštenimi ljudmi.

Šolo hočejo ločiti od cerkve. Ali v svetne in brezverske šole morajo otroke s kaznijo siliti, kjerkoli pa minih ali nune krščansko šolo napravijo, tam se vse gnjete učencev in učenk. Tako v Mariboru; v mestno šolo otroke priganjajo, pri šolskih sestrah pa starši s povzdignjenimi rokami prosijo, da njih hčerke sprejemajo. Že so dve hiši z deklicami napolnile, pa napolnile bi lahko še tretjo, ko bi jo imele. — Šolo hočejo ločiti od cerkve; ali prav na Nemškem in Laškem, kjer se krščanska šola najhuje preganja, se zbirajo dijaki visokih šol v lepe bratovščine, pri katerih se zavežejo, vestno se držati krščanskega življenja, in z besedo in djanjem braniti kat. vero in cerkvo. Nemški dijaki so poslali pismo, polno sinovske vdanosti, sv. Očetu; odbor laških dijakov pa se je v posebnem zaslišanji (avdienciji) predstavil sv. Očetu, jih prosil za blagoslov in ob enem zagotovil, da hoče vsa družba za kat. vero in cerkvo živeti in umreti. — Šolo hočejo ločiti od cerkve; in sredi zagrizene protestantske dežele, Angleške namreč, se snuje ravno zdaj v poglavitem mestu Londonu katoliško vseučilišče, na katerem se bodo vse vede v smislu in duhu kat. cerkve učile. Naj bolj veljavni kat. grofi, knjezi in vojvode so na-se vzeli ogromne potroške tega podvzetja.

Državo in narodnost hočejo ločiti od cerkve. Ali prav tisti dve državi in tista

*) Le na slov. Štajerskem ne gre stvar naprej. Je mar Stremayrjeva „staatsbürgerliche haltung-a“ kriva?

dva naroda, ktera sta nauk te ločitve prva dosledno do konca izpeljala, pa tudi strašansko zavolj svojega odpada trpela, se vzdignjeta ravno zdaj iz svoje zaslepljenosti in se skesana vračujeta k cerkvi Kristusovi. Na prvem mestu stoji francoski narod. Še ni sto let, ko so v poglavitnem mestu Parizu britko martro po blatu mestnih ulic vlačili in z nogami teptali in postavili, da ne sme nijeden Francoz v Boga verovati, in denes kleči večina Francozov skesana pred Božjim altarem, in kliče k Bogu za pomoč in usmiljenje in prosi sv. Očeta, naj molijo za nesrečno Francijo in jo blagoslovijo. — Na drugem mestu stoji nekdanj takó slovita katoliška Španija. V svojo nesrečo je posnemala zapeljivi zgled sosedne Francije, je tudi napovedala vojsko Kristusu in njegovi cerkvi, se je tudi oskrunila z božjim ropom in dokaj nedolžne krvi prelila. In denes? Vse slave oropana, globoko ponižana in na beraško palico postavljena se skesana zaveda svojih grehov in zbira okoli križa Kristusovega. Pregnani, pa edino postavni kralj Karol kliče katoliške Španjolce na boj za vero očetov, za kralja in dom. Kakošno je njegovo bandero?

Podoba je prečiste Device Marije. Od začetka je bilo le malo kerdelce, ki je to bandero obstopilo, ali denes se je že pomnožilo nad 30.000 hrabrih vojakov. Pred bojem in med bojem kličejo na Marijo, in zato spremlja zmaga njih stopinje in v katerokoli mesto zmagovalno vstopijo, je njih prvo opravilo, da z duhovniki vred zapojó Bogu v zahvalo „Te Deum laudamus“ in prejmejo sv. blagoslov; potem pokleknejo vojaki z ljudstvom vred na prostem trgu in molijo glasno sv. roženkranc v zahvalo Mariji, ki je „pomoč kristjanov“.

Morebiti je takó volja Božja, da od koder je prišlo pohujšanje, pride tudi zgled spreobrnjenja; in da Francija, ki je prva krščansko državo do tal podrila, jo tudi prva zopet postavi, in da ravno tam, kjer se je britka martra v blato pomandrala, se tudi zmaga sv. križa v novi slavi prikaže in po nevarstvu utrujeni Evropi zopet zasiže juterna zarja krščanske omike in svobode. — Zató ne obupajmo! Nevarnosti kat. cerkve so ob enem tudi naše nade za kat. cerkvo. Vse povsodi se vzbuja katoliški duh: zbudimo se tudi mi! Zbirajmo v katoliških in političnih družtvih krščanske močake, da spoznajo nevarnosti, ki pretijo krščanskim družbam, ter dobé pogum braniti si dve svetinji: vero in narodnost! Vstopimo se v novem letu še z bolj živo vero okoli altarja Kristusovega in prestola Marijinega in Bog bo blagoslovil, naše delo! K.

Gospodarske stvari.

Posnetki iz gozdne postave za vojvodstvo Štajersko.

I. Oddelek.

(Dalje.)

§. 5. Prepovedano je, z gozdom tako ravnati, da pride po njem sosednji gozd v nevarnost, da mu vetrovi škodujejo. Zlasti se ima tam, kjer bi taka nevarnost po popolnem izsekanju kterelega gozdnega dela navstati utegnila, vsaj 20 dunajskih sežnjev širok pas starega lesa, tako imenovan gozdni ali vētorni plašč ali plot tako dolgo pustiti, dokler sosednji gozd po gozdoznanstvenih pravilih v posekanje ne pride. Gozdni plašč ali plot se sme med tem le prebiravno posekavati.

§. 6. Na zemljišču, ki bi pri popolnem izsekanju v širokih ravnah lahko vzletelo, t. j. prst po vetrovih ali plohah izgubilo, kakor tudi v strmih in visokih legah, se smejo gozdi edino le v ozkih pasih ali progah, ali po počasnem prebiravnem posekavanju podirati, in se imajo brž zopet z mladim lesovjem zasaditi. Visoki gozdi na gornjem robu gozdne rasti (vegatacije) se smejo le po prebiravnem izposekanju obdelovati.

§. 7. Ob bregih velikih vodá, če niso iz skalovja in na gorskih strminah, kjer se je udorov bati, se les le sme rediti, ako se skrbi, da se vsa nevarščina za zemljišče odstrani. Na takih krajih šture ali porobke krčiti in korenice izdirati, je le dovoljeno, ako se zabrani, da se po krčenju narejeni razori dalje ne širijo.

§. 8. Prestopki ukazov, ki so v spredaj stoječih §§. 5, 6 in 7 navedeni, se kaznujejo z 20 do 200 gld. Poškodbe drugih pa morajo oni povrniti, ki so jih zakrivali.

§. 9. Gozdi, na ktere so gozdni vžitki ali gozdne služnosti naložene, se morajo ne le vzdržati, ampak tudi na primerni spodredivni način trpežno obdelovati.

Kakošnih in koliko gozdnih užitkov kdo ima, določuje gospodarski načrt po tu izrečenih načelih na željo opravičenega ali obloženega ustanovljen, ki je bil pa tudi le na željo jednega ali drugega od okrožne oblasti, in kjer takih ni, od naj nižje politične oblasti po zaslišanju obeh strank, na podlagi osnove, po nepristranskih zvedenih narejene ali prevdarjene, potrjen.

Ako se sploh ali pri tej priliki pokaže, da se opravičeni in obloženi le v tem ne zlagata, kako da se imajo služnosti same na sebi nesporobijane izvrševati, gre o tem določitev gori imenovanim političnim oblastnijam.

§. 10. Živino na pašo goniti v one gozdne predele, ki so pomlajenju namenjeni, in v kterih bi živina na paši že rastočemu lesu ali ravno spodrejevanemu škodo narediti mogla, je prepovedano (varovani gozdi, prepovedani lesi). Pa tudi v druge gozdne predele se je ne sme